

אחרות, ונפרדים לשתי אמות
אחרות, שהם עמוז ומואב. וכלם
נקראים נפש חיה. וכמה חדרים
סתומים אחרים והיכלות אחרים
בכל פנה ופנה, ומהם יוצאות
רוחות להפריד לכל אותם הגרים
שמתגירים, ונקראים נפש חיה,
אבל למינה. וכלם נכנסים תחת
פנפי השכינה ולא יותר.

אבל נשמת ישראל יוצאת מתוך
הגוף של האילן ההוא, ומשם
פורחות הנשמות לתוך הארץ הזו
לתוך מעיה לפני ולפנים, והסוד -
(מלאכי א) כי תהיו אתם ארץ חפץ.

ועל זה ישראל בן יקיר שהמו
מעיה עליו, ונקראים (ישעיה מז)
העמוסים מני בטן, ולא מהפנפים
החוצה. ועוד, לגרים אין חלק
באילן העליון, וכל שפן בגוף
שלו. אבל החלק שלהם הוא
בפנפים ולא יותר, והגר תחת פנפי
השכינה ולא יותר. גרי הצדק הם
ששורים שם ונאחזים, ולא לפנים,
כמו שנתבאר. ומשום כך תוצא
הארץ נפש חיה למינה. ולמי?
בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה.
כלם שואבים נפש מהחיה ההיא,
אבל כל אחד למינה פראוי לה.

מצוה תשיעית - לחן את העניים
ולתת להם טרף, שפתיב נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו. נעשה
אדם - משתף, כלל של זכר
ונקבה. בצלמנו - עשירים.
כדמותנו - עניים. שהרי מצד הזכר
עשירים, ומצד הנקבה עניים. כמו
שהם בשתפות אחת וזה חס על
זה, וזה נותן לזה וגומל לו חסד,
כך צריך אדם למטה שיהיו עשיר
ועני בחבור אחד, ולתת זה לזה
ולגמל חסד זה לזה.

לְיִשְׂרָאֵל לְאַעְלָא לֹון לְגוּ אַפְסֵדְרִין אַלִּין.
וּתְחֹות גְּדָפָא שְׁמַאלָא אִית תְּרִין אַפְסֵדְרִין
אַחְרַנִּין וּמִתְפְּרָשָׁן לְתִרִין אֹומִין אַחְרַנִּין
דְּאַנּוּן עֲמוּז וּמוֹאֵב. וּכְלֵהוּן אַקְרוּן נְפִישׁ
חַיָּה. וּכְמָה אַדְרִין סְתִימִין אַחְרַנִּין וְהִיכְלִין
אַחְרַנִּין בְּכָל גְּדָפָא וְגְדָפָא. וּמִנִּייהוּ נְפִיקוּ
רוּחִין לְאַפְרָשָׁא לְכָל אַנּוּן גִּיּוּרִין דְּמִתְגִּירִין.
וְאַקְרוּן נְפִישׁ חַיָּה, אֲבָל לְמִינָהּ. וּכְלֵהוּ
עֲאֵלִין תְּחֹות גְּדָפוּי דְּשְׁכִינְתָּא וְלֹא יִתִיר.

אבל נשמתא דישראל נפקא מגו גופא
דהווא אילנא, ומתפן פרחין נשמתין

לגו האי ארץ גו מעהא לגו לגו. ורזא (מלאכי

א) כי תהיו אתם ארץ חפץ. ועל דא ישראל

בן יקיר דהמו מעהא עליה ואקרוון (ישעיה מז)

העמוסים מני בטן ולא מגדפין לבר. ותו

(דף יג ע"ב) גיורין לית לון חולקא באילנא

עלאה כל שפן בגופא דיליה. אבל חולקא

דלהון בגדפין איהו ולא יתיר. וגיורא

תחות גדפי שכינתא ולא יתיר גירי הצדק

אנון דתמן שראן ואתאחדן ולא לגו כמה

דאתמר. ובגין כך תוצא הארץ נפש חיה

למינה. ולמאן, בהמה ורמש וחיתו ארץ

למינה כלהו שאבין נפש מההיא חיה,

אבל כל חד למינה פדקא חזי לה:

פקודא תשיעאה למיחן למספני ולמיהב

לון טרפא. דכתיב נעשה אדם

בצלמנו כדמותנו. נעשה אדם, משותפא

כלל דכר ונוקבא. בצלמנו, עתירי.

כדמותנו, מספני. דהא מסטרא דדכורא

עתירי, ומסטרא דנוקבא מספני. כמה דאנון

בשותפא חדא. וחס דא על דא, ויהיב דא

לדא וגמיל ליה טיבו, הכי אצטריך בר נש לתתא למהוי עתירא ומספנא

בחבורא חדא, ולמיהב דא לדא ולגמלאה טובא דא לדא.

וַיְרֵדוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' רָזָא דְנֵן חֲמִינָן
בְּסַפְרָא דְשְׁלֵמָה מְלָכָא, דְכָל מָאן
דְחָס עַל מְסַפְנֵי בְרַעוּתָא דְלָבָא, לָא מְשַׁתְּנֵי
דְיוֹקְנֵיהּ לְעֵלָם מְדִיוֹקְנָא דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן.
וְכִיּוֹן דְדִיוֹקְנָא דְאָדָם אֲתַרְשִׁים בֵּיהּ,
שְׁלִיט עַל כָּל בְּרִיּוֹן דְעֵלְמָא בְּהֵוּא
דְיוֹקְנָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וּחְתָכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ
וְגו' כִּלְהוּ זַעֲיִן וּדְחַלִּין מֵהֵוּא דְיוֹקְנָא
דְאֲתַרְשִׁים בֵּיהּ, בְּגִין דְדָא הוּא פְקוּדָא
מְעֵלְיָא לְאִסְתְּלָקָא בְרֵי נֶשׁ בְּדִיוֹקְנֵיהּ דְאָדָם
עַל כָּל שְׂאֵר פְקוּדֵינָן.

מִנָּא לָן מְנַבּוּכְדִנְצַר. אַף עַל גַּב דְחָלָם הֵוּא
חֵלְמָא, כִּלְמָא, כִּלְמָא דְהוּא מִיחֵן לְמְסַפְנֵי
לָא שְׂרָא עֲלֵיהּ חֵלְמִיהּ. פִּיּוֹן דְאֵטִיל עֵינָא
בִישָׂא דְלָא לְמִיחֵן לְמְסַפְנֵי, מַה כְּתִיב, (דניאל ד)
עוֹד מְלִתָּא בְּפּוּם מְלָכָא וְגו', מִיַּד אֲשַׁתְּנֵי
דְיוֹקְנֵיהּ וְאֵטְרִיד מִן בְּנֵי נֶשָׂא. וּבְגִין כֵּךְ נַעֲשֶׂה
אָדָם. כְּתִיב הֲכֵא עֲשִׂיהּ, וְכְתִיב הֲתֵם (רות ב) שֵׁם
הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בּוֹעֵז.
פְקוּדָא עֲשִׂירָאָה לְאַנְחָא תְּפִלִּין וְלֵאשְׁלָמָא
גְרַמִּיהּ בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה. דְכְתִיב,
(בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פְּתַח וְאָמַר (שיר השירים ז) רֵאשֶׁן עֲלִיךְ פְּכַרְמֶל
הָאִי קָרָא אוֹקִימָנָא וְאֲתַמַּר. אֲבָל רֵאשֶׁן עֲלִיךְ
פְּכַרְמֶל, דָּא רֵישָׁא עֲלָאָה תְּפִלִּין דְרִישָׁא,
שְׂמָא דְמְלָכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא יְהוָה בְּאֲתוּוֹן
רְשִׁימִין, כִּלְ אֵת וְאֵת פְּרִשְׁתָּא חֲדָא, שְׂמָא
קְדִישָׁא גְלִיפָא בְּסִדּוּרָא דְאֲתוּוֹן פְּדִקָּא יְאוּת.
וְתַנּוּן (דברים כח) כִּי שֵׁם יְיָ נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ,
אֵלֶיךָ תְּפִלִּין דְרִישָׁא, דְאַנּוּן שְׂמָא קְדִישָׁא
בְּסִדּוּרָא דְאֲתוּוֹי.

וַיְרֵדוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' - הַסּוּד
שְׁלָנוּ רְאִינוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה
הַמֶּלֶךְ, שֶׁכָּל מִי שְׁחָס עַל הָעֵינַיִם
בְּרִצּוֹן הַלֵּב, לֹא מְשַׁתְּנֶה דְמוּתוֹ
לְעוֹלָם מִדְמוּתוֹ שֶׁל אָדָם
הָרֵאשׁוֹן. וְכִיּוֹן שְׁדִמוּתוֹ שֶׁל
אָדָם נְרַשְׁמָה בּוֹ, הוּא שׁוֹלֵט עַל
כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ
הַדְּמוּת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וּחְתָכֶם יִהְיֶה עַל כָּל
חַיַּת הָאָרֶץ וְגו'. כָּלֵם זַעֲיִם
וּפּוּחֵדִים מְאוּתָהּ הַדְּמוּת
שְׁנַרְשְׁמָה בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁזוֹ הִיא
מִצְוָה מְעֵלָה שְׁתֵּעֲלֶה בֶּן אָדָם
בְּדִמוּתוֹ שֶׁל אָדָם עַל כָּל שְׂאֵר
הַמִּצְוּוֹת.

מִנָּא לָנוּ? מְנַבּוּכְדִנְצַר (הַרְשֵׁעוּ). אַף
עַל גַּב שְׁחָלָם אֶת הַחֵלּוּם הֵוּא
- כִּלְ זְמַן שֶׁהִיָּה מְרַחֵם עַל
הָעֵינַיִם, לֹא שֶׁרָה עֲלֵיו חֵלּוּמוֹ.
כִּיּוֹן שֶׁהִטִּיל עֵינָי רָעָה שְׁלֵא לְרַחֵם
עַל עֵינַיִים, מַה כְּתוּב? (דניאל ד) עוֹד
הַדְּבָר בְּפִי הַמֶּלֶךְ וְגו'. מִיַּד
הַשְׁתַּנְּתָה דְמוּתוֹ וְנִטְרַד מִבְּנֵי
הָאָדָם. וּמִשּׁוּם כֵּךְ נַעֲשֶׂה אָדָם.
כְּתוּב כֵּאֵן עֲשִׂיהּ, וְכְתוּב שֵׁם (רות
ב) שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ
הַיּוֹם בּוֹעֵז.

הַיּוֹם בּוֹעֵז.
מִצְוָה עֲשִׂירִית - לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין
וְלִהְיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּדִמוּת
הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁכָתוּב (בראשית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פְּתַח וְאָמַר, (שיר ז) רֵאשֶׁן עֲלִיךְ
כְּפַרְמֶל. הַפְּסוּק הַזֶּה הָעֲמֻדָה
וְנִתְבָּאָר. אֲבָל רֵאשֶׁן עֲלִיךְ
כְּפַרְמֶל - זֶה הָרֵאשׁ הָעֲלִיּוֹן,
תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שְׂמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ יְהוָה בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,
וְכָל אוֹת וְאוֹת פְּרִשְׁתָּא אַחַת, הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ חֲקוּק בְּסִדּוּר שֶׁל
הָאוֹתִיּוֹת כְּרֵאוּי. וְשִׁנּוּ, (דברים כח)
כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ
- אֵלֶיךָ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שֶׁהֵם שֵׁם
קְדוֹשׁ בְּסִדּוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹתָיו.